

[Andreasen (Forsinge).]

fra de forskellige Skoleraadskredse, er det lagt saadan frem, at det kan blive et Gennemsnit af denne Størrelse. Det vil altsaa sige, at Forholdene i Øjeblikket er langt vanskeligere for den understøttelsessøgende Ungdom end tidligere; den Gang var det 75 Kr., men nu er Beløbet helt oppe paa 350 Kr. for et saadant Høj- eller Landbrugsskoleophold. Det er her, der maa rettes noget, synes det mig. Det er fremført ogsaa ud over Landet i en stor Debat i de senere Aar, hvordan hele Forholdet med Hensyn til at komme paa Skole ser ud i Øjeblikket. Jeg kan ikke tænke mig andet end, at det maa være de økonomiske Udgifter, der i Øjeblikket forhindrer de unge i at søge hen til vore Skoler. Naar en ung Mand eller Kvinde fra et Husmands- eller Arbejderhjem paa Landet søger en Amtsundestøttelse, vil de mange Gange komme til at betænke sig to Gange paa at tage imod det, naar Understøttelsen ligger paa et saa lavt Niveau som omkring 30 Kr. De har maaske sparet de 300—400 Kr. sammen, som er nødvendige til et saadant Ophold, men paa den anden Side kan de unge Mennesker i det halve Aar, de skal være paa Skolen, heller ikke oppebære nogen Løn. Overfor den Debat, der har været ud over Landet om vore Landbrugs- og Højskoleers Stilling, vil jeg gerne have Lov til at gøre disse Betragtninger gældende. Jeg tror, det er et af de store Spørgsmaal for den Ungdom, der vil søge ind paa Landbrugs- og Højskolerne. Jeg vil godt tro en Del af de Bemærkninger, der er kommet frem i Blade og Tidsskrifter, men at det skulde være Skolernes Skyld, at de unge ikke kommer der, tror jeg ikke meget paa, det kan godt være, at der er enkelte af Skolerne, der ikke følger med Tiden, det skal jeg ikke udtale mig om, jeg har heller ikke Kendskab til det; det er ogsaa fremført, at det er Landbostanden, der i det hele og store er anderledes end tidligere. Det er ogsaa muligt, at den mest velstaaende Del af vor Gaardmandsstand nu sender sine Børn til en anden Undervisning end for 30 Aar siden, men det maa de om. Hvis de betragter Byernes Mellem- og Realskoleundervisning som bedre end den frivillige Skoles, som den har virket, maa det være en frivillig Sag for disse Forældre, men det er givet, at vi ude paa Landet har Ungdom nok til at fylde den frie Skole, som den er nu. Det er særlig de nye Befolkningslag, man skal have Eleverne fra, særlig Husmands- og Arbejderkredsene ude paa Landet og de mindre Gaardmænd.

Efter hvad man har hørt Gang paa Gang, ogsaa under denne Finanslovbehandling, her paa Rigsdagen, om hele vor Stilling indenfor Landbruget, er der vel ingen, der tør paastaa andet end, at de frie Skoler, som de har virket i de sidste 50—60 Aar, har den allerstørste Del af Æren for, at vor Landbostand staaar paa det Stade, som den staaar paa i Øjeblikket. Her har man sat ind, det er her, de har hentet deres Oplysning og Dygtiggørelse. I de Tider, vi maaske nu kommer til at staa overfor, vil der i endnu højere Grad blive kaldt paa Dygtighederne indenfor Landbruget, det vil blive her som paa alle andre Omraader, at det er Specialisterne, der skal til for at drive Landbrugets forskellige Grene fremad, det vil blive den mest fuldendte Dygtiggørelse, der vil blive Brug for. Og her er det, jeg mener, at Samfundet har ikke Lov, har ikke Raad til ikke at være lydhør overfor de Røster, der lyder. Jeg tror, at man baade skal være lydhør, og man skal prøve paa, om man ikke kan faa de Mangler, jeg har paapeget, afbødet paa den rigtige Maade.

Spørger man derefter: ja, men hvordan kan man tænke sig at faa dette Forhold ordnet? — saa vil jeg gerne sige, at vi har indenfor Holbæk Amts Skoleraad adskillige Gange drøftet Muligheden af at faa dette Forhold lagt om paa en anden Maade. Saaledes som det er nu, vil der altid være ret stor Uensartethed til Stede; ganske simpelt af den Grund, at man kun har det enkelte Amt at arbejde med. Jeg vil gerne hænstille til den højterede Undervisningsminister at tage Spørgsmaalet op til Revision og muligvis gaa til en Inddeling i langt større Distrikter, saaledes at man f. Eks. gik til en Fordeling af disse Understøttelser indenfor de forskellige Landsdele. Jeg tror, det vilde betyde meget for Ensartetheden, naar man kunde faa at se, hvorledes Ansøgenes Stilling var indenfor en hel Landsdel, og man vilde lettere kunne tage et Overblik over, hvor højt man i det hele taget kunde sætte Grænsen for disse Understøttelser, for at de unge Mennesker kunde kaldes ubemidlede. Naar man i et saadant Udvalg havde gennemgaaet alle disse Ansøgninger fra en hel Landsdel, hvad var der saa vel i Vejen for, at man derefter kunde faa Midlerne ud til disse Ansøgere?

Det fremgaar af Finanslovsforslaget, at denne Bevilling er anslaaet til et Beløb af 537 000 Kr. Jeg tager dette som Udtryk for, at det er en flydende Bevilling, der kan rykke op og ned fra det ene Aar til det andet. Hvis man gaar til at ændre Fordelingen af disse Midler, er det meget muligt, at